

Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի վերաբերյալ

2020 թվականի մարտի 17-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին
մասնակցում էին՝

ՀՀ ԿԲ նախագահ Ա. Զավադյանը, ՀՀ ԿԲ նախագահի
տեղակալներ Ն. Երիցյանը,

Վ. Աբրահամյանը, խորհրդի անդամներ Հ. Ղահրամանյանը,
Ա. Ստեփանյանը, Մ. Գալստյանը

Խորհրդի նիստը սկսվեց մարտի 17-ի դրությամբ Իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ: Քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների զարգացումները՝ աշխարհում արագ տեմպերով տարածվող կորոնավիրուսի ազդեցությունների և հետևանքների գնահատման համատեքստում:

Արձանագրվեց, որ 2020 թվականի փետրվարին գրանցվել է 0.2% գնանկում, ինչի պարագայում **12-ամսյա գնաճը նվազել է և ամսվա վերջին կազմել 0.5%**: Ամսվա գնաճն հիմնականում պայմանավորվել է «Սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային խմիչք» ապրանքախմբի գների փոփոխություններով, որի կառուցվածքում մեծ նվազում է արձանագրվել ձվի և մսամթերքի գների մասով՝ համապատասխանաբար 18.3% և 1.1% (ընդհանուր նպաստումը գնաճին՝ -0.37 տոկոսային կետ): Փետրվարին նվազել են նաև «Հագուստ և կոշիկ», «Տրանսպորտ» և «Հանգիստ և մշակույթ» ապրանքախմբերի գները՝ համապատասխանաբար 1.5%, 0.8% և 0.5%: **12-ամսյա բնականոն գնաճը** տարեսկզբին մնացել է գրեթե անփոփոխ՝ փետրվարի վերջին կազմելով **0.8%**:

Խորհրդի այս նիստի քննարկման առանցքային հարցն էր աշխարհում ընթացող կորոնավիրուսային պանդեմիայի և դրա կանխմանն ու հետևանքների վերացմանն ուղղված միջոցառումների ազդեցությունների գնահատումը թե՛ արտաքին և թե՛ ՀՀ մակրոտնտեսական ու ֆինանսական շուկաների զարգացումների վրա:

ՀՀ տնտեսության առկա իրավիճակի առումով արվեցին որոշակի դատողություններ, որոնց համաձայն ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ ամբողջ աշխարհում կորոնավիրուսի տարածումը և դրա դեմ ուղղված հակահամաճարակային միջոցառումները կտրուկ կկրճատեն ՀՀ տնտեսական ակտիվությունը 2020 թվականի ընթացքում: Բացասական ազդեցությունները կդրսևորվեն հիմնականում երկրորդ եռամսյակում, ինչը կարտահայտվի ինչպես առաջարկի, այնպես էլ պահանջարկի գործոնների դրսևորմամբ: Այսպես, ընթացող

համաճարակի և ՀՀ կառավարության կողմից կիրառված սահմանափակումների պարագայում կկրճատվեն մշակող արդյունաբերության ենթաճյուղի և գերազանցապես ծառայությունների ոլորտի թողարկման ծավալները, սպառումը, ներմուծումը, մասնավոր ներդրումները, ինչպես նաև արտաքին պահանջարկը՝ պայմանավորված աշխարհում նմանատիպ սահմանափակումների կիրառմամբ: ՀՀ տնտեսության վրա նոր կորոնավիրուսի վերը նշված բացասական հետևանքները չեզոքացնելու համար ՀՀ կառավարությունը նախատեսում է իրականացնել խթանող հարկաբյուջետային քաղաքականություն՝ կատարելով լրացուցիչ մոտ 150.0 մլրդ դրամի ծախս: Վերջինիս ծախսման ուղղությունները և ծրագրերը գտնվում են մշակման փուլում, ուստի դրանց կատարման ընթացքից է կախված ներքին պահանջարկի խթանման, հետևաբար և գնաճի վրա ազդեցության չափը:

Արտաքին հատվածում համաշխարհային տնտեսության զարգացումների և սպասումների վրա նոր կորոնավիրուսի բացասական ազդեցություններն արտահայտվեցին հանքահումքային ապրանքների գների նվազմամբ, համաշխարհային արտադրական շղթաների, զբոսաշրջության և տրանսպորտային ծառայությունների խթարմամբ, ֆինանսական շուկաների ցուցանիշների վատացմամբ: Աշխարհի առաջատար երկրների կենտրոնական բանկերը, արձագանքելով իրացվելիության գլոբալ պահանջարկի ավելացմանը, տարբեր միջոցառումներ ձեռնարկեցին իրացվելիության ներարկման ուղղությամբ:

Կորոնավիրուսային համաճարակի ազդեցությունը ՀՀ ֆինանսական շուկայի վրա սկզբնական շրջանում առավելապես արտահայտվեց արտարժույթի շուկայում՝ որոշակի սպասումներով պայմանավորված դրամի արժեզրկմամբ: Այդ պայմաններում, գնահատելով արտարժույթային իրացվելիության նկատմամբ պահանջարկի ժամանակավոր բնույթը, ԿԲ-ն բանկերին տրամադրել է անհրաժեշտ միջոցներ՝ կիրառելով արտարժույթի սվոփ գործիքը: Միաժամանակ, ԿԲ-ն իր հիմնական գործիքի միջոցով շարունակել է համակարգին ներարկել անհրաժեշտ ծավալի դրամային իրացվելիություն՝ կարճաժամկետ տոկոսադրույքները կայունացնելով ԿԲ քաղաքականության տոկոսադրույքի շուրջ: Սակայն, առկա անորոշությունների պարագայում, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ ՊՊ շուկայում նկատվում է տոկոսադրույքների աճ:

Իրավիճակային հաշվետվության և արտաքին ու ներքին մակրոտնտեսական զարգացումների վերաբերյալ քննարկումից հետո Խորհուրդն անցավ դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների քննարկմանն ու քաղաքականության տոկոսադրույքի որոշման կայացմանը: Պատմականորեն, նմանատիպ շոկերի դեպքում զարգացող երկրները մեծամասամբ վարել են ավելի զսպող

դրամավարկային քաղաքականություն, քանի որ բավարար խարսխված չեն եղել գնաճային սպասումները և բարձր էր դոլարայնացման մակարդակը: Այնուամենայնիվ, վերջին շրջանում զարգացող երկրները ավելի ու ավելի լավ են սկսել կառավարել գնաճը և անցում են կատարել լողացող փոխարժեքի քաղաքականությանը, ինչը մեծ թվով երկրների հնարավորություն է տալիս թուլացնել դրամավարկային պայմանները՝ տնտեսական ցնցումներին արձագանքելու նպատակով: Հայաստանի դեպքում ևս, վերջին տարիներին իրականացված ցածր գնաճային քաղաքականության շնորհիվ, գնաճային սպասումները գնահատվում են բավականին խարսխված: Մյուս կողմից, տնտեսական ակտիվության սպասվող դանդաղումը արտահայտվում է և՛ առաջարկի, և՛ պահանջարկի կրճատմամբ, ինչի պարագայում գնաճի վրա ազդեցությունը բավականին անորոշ է՝ հիմնականում գնահատվելով չեզոք: Ուստի, ելնելով նշվածից և հաշվի առնելով գնաճի ցածր մակարդակը, համաշխարհային տնտեսության սպասվող գնանկումային ազդեցությունները և ձևավորված անորոշությունները, ԿԲ Խորհուրդը նպատակահարմար է գտելում **ավելացնել դրամավարկային խթանման չափը՝ նվազեցնելով վերաֆինանսավորման փոկոսադրույքը 0.25 փոկոսային կետով:**

Արդյունքում, ըստ հիմնական սցենարի՝ գնաճը առաջիկա ամիսներին կպահպանվի համեմատաբար ցածր մակարդակում՝ հետագայում աստիճանաբար մոտենալով նպատակային թիրախին: Միաժամանակ, հաշվի առնելով առկա անորոշությունները, և այն, որ դրամավարկային քաղաքականության գործիքակազմը հնարավորություն չունի ազդելու առողջապահական խնդիրներով պայմանավորված զարգացումների վրա, ԿԲ Խորհուրդը կարևորում է գների կայունությանն ուղղված հնարավորինս թափանցիկ և կանխատեսելի դրամավարկային քաղաքականության իրականացումը:

Խորհուրդը քննարկեց նաև առկա գնաճային ռիսկերը, որոնք այսօր ընդհանուր առմամբ բարձր են և երկկողմանի, պայմանավորված համաճարակային իրավիճակի տևողությամբ և հակահամաճարակային միջոցառումների իրականացման ընթացքով: Միևնույն ժամանակ, Կենտրոնական բանկը ամենօրյա ռեժիմով իրականացնում է տնտեսության և ֆինանսական շուկաների մշտադիտարկում, քննարկում է տարբեր այլընտրանքային սցենարներ և պատրաստ է արձագանքել իրավիճակի ցանկացած զարգացմանն ու ռիսկերի դրսևորմանը՝ ապահովելով գների կայունությունը Հայաստանի Հանրապետությունում:

Խորհուրդը հաստատեց ԿԲ գործիքների տոկոսադրույքների վերաբերյալ որոշումը և առաջարկվող մամլո հաղորդագրությունը, որոնք կցվում են:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «գ» ենթակետով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը **ո ր ո շ ու մ է.**

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը նվազեցնել 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 5.25%:

2. Հանձնարարել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ֆինանսական շուկաների դեպարտամենտի ֆինանսական գործառնությունների վարչությանը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական շուկայում գործառնություններն իրականացնել հետևյալ տոկոսադրույքներով.

2.1 Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրվող լոմբարդային ռեպոյի տոկոսադրույքը՝ 6.75%,

2.2. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից բանկերից ներգրավվող միջոցների տոկոսադրույքը՝ 3.75%:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում օրենքով սահմանված կարգով:

ՀՀ ԿԲ ՆԱԽԱԳԱՀ

ԱՐԹՈՒՐ ԶԱՎԱԴՅԱՆ

17 մարտի 2020 թ.

2020 թվականի մարտի 17-ի նիստում ԿԲ Խորհուրդը որոշեց վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը նվազեցնել 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 5.25%:

2020 թ. փետրվարին արձանագրվել է 0.2% գնանկում՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա 0.6% գնաճի դիմաց, որի պարագայում 12-ամսյա գնանկումը կազմել է 0.5%:

Աշխարհում կորոնավիրուսի շարունակվող տարածումը նշանակալի բացասական ազդեցություն է թողնում համաշխարհային տնտեսության և գործընկեր երկրների տնտեսական աճի վրա: Համաշխարհային ֆինանսական շուկաներում զգալի աճել են անորոշությունները, ինչն արտահայտվել է զարգացած երկրների բորսայական ինդեքսների շարունակական անկմամբ, հանքահումքային ապրանքների գների նվազմամբ, զարգացող երկրների փոխարժեքների արժեզրկմամբ, որոնց ազդեցությունը ՀՀ տնտեսության վրա գնահատվում է գնանկումային:

ԿԲ գնահատականների համաձայն այս ազդեցություններն արտահայտվում են նաև ՀՀ տնտեսության վարքագծում համախառն առաջարկի և պահանջարկի միաժամանակյա կրճատմամբ: Հիմնական ազդեցությունն իր վրա է կրում ծառայությունների ճյուղը, հատկապես այն ենթաճյուղերը, որոնք կապված են զբոսաշրջության և ժամանցի կազմակերպման հետ: ԿԲ հիմնական սցենարի համաձայն տնտեսական աճը բավականին կդանդաղի կարճաժամկետ հատվածում, սակայն չի ազդի երկրի տնտեսական պոտենցիալի երկարաժամկետ հեռանկարների վրա:

ԿԲ Խորհուրդը, քննարկելով տնտեսության զարգացումները, գնահատում է, որ ստեղծված իրավիճակում դրամավարկային քաղաքականության դերը սահմանափակ է, քանի որ դրամավարկային քաղաքականության գործիքակազմը հնարավորություն չունի ազդելու առողջապահական խնդիրներով պայմանավորված իրական տնտեսական անորոշության աճի և տնտեսության առանձին հատվածների զարգացումների վրա: Այս պարագայում, կարևոր է շարունակել պահպանել երկրի մակրոտնտեսական կայունությունը, ինչը թույլ կտա ապահովել Կառավարության մշակվող տնտեսական քաղաքականության թիրախավորված միջոցառումների արդյունավետությունը: ԿԲ Խորհուրդը գտնում է, որ վերջին տարիներին իրականացված ցածր գնաճային քաղաքականության շնորհիվ գնաճային սպասումները ներկայումս բավականին խարսխված են, հետևաբար, ելնելով ԿԲ գների կայունություն նպատակից, և գնահատելով գնաճային ներկա զարգացումները, համաշխարհային տնտեսության ապագա ազդեցությունները և ձևավորված անորոշությունները, ԿԲ Խորհուրդը նպատակահարմար է գտնում նվազեցնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 տոկոսային կետով: Արդյունքում, ըստ հիմնական սցենարի՝ գնաճը առաջիկա ամիսներին կպահպանվի համեմատաբար ցածր մակարդակում՝ հետագայում աստիճանաբար մոտենալով նպատակային թիրախին:

Միևնույն ժամանակ, Կենտրոնական բանկը ամենօրյա ռեժիմով իրականացնում է տնտեսության և ֆինանսական շուկաների մշտադիտարկում, քննարկում է տարբեր այլընտրանքային սցենարներ և պատրաստ է արձագանքել իրավիճակի ցանկացած զարգացմանը՝ ապահովելով գների կայունությունը ՀՀ-ում: